

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ สถานภาพการสมรส วิชยฐานะ ประสบการณ์ในตำแหน่ง การอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย

สมมติฐานในการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ สถานภาพการสมรส วิชยฐานะ ประสบการณ์ในตำแหน่ง การอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 154 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 171 คน และครู จำนวน 1,284 คน รวม 1,455 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อ่างทอง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 314 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสม เป็นผู้บริหารร้อยละ 40 ได้จำนวน 126 คน ครูร้อยละ 60 ได้จำนวน 188 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บริหารและครู เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายของข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) การหาค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลระดับสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของระดับสภาพและปัญหาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา การอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครู ที่มีต่อสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส วิทยฐานะ ประสบการณ์ ในตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1.1 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1.1.1 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการแสวงหาความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้มีระดับสูงขึ้น เช่น ส่งเสริมครูให้มีการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น การเป็นวิทยากร การอบรม

1.1.2 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการสร้างความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่ของบุคลากร เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่

1.1.3 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการคัดแยกความรู้ที่ทันสมัยเป็นประจำ

1.1.4 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมภายในองค์กร ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีการสับเปลี่ยนงานของครูผู้สอนอยู่เป็นประจำ

1.1.5 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ตามทัศนะศึกษาของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การแสวงหาความรู้ ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดเก็บและการค้นคืนความรู้

1.2 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1.2.1 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการแสวงหาความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยค่าเฉลี่ย

สูงสุด ได้แก่ ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ขาดผู้นำที่เข้มแข็งทั้งด้านวิชาการและบริหาร

1.2.2 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการสร้างความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญภายนอกในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างความรู้ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้บริหาร

1.2.3 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดแคลนเทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร

1.2.4 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดการจัดตั้งกลุ่มครูเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่จำเป็นในสถานศึกษา ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ บุคลากรขาดความสามารถในการสอนงาน

1.2.5 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสร้างความรู้ ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์

2. การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.1 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแสวงหาความรู้และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการสร้างความรู้ และด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างความรู้และด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการสมรส ในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.6 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.7 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.8 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.9 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ และด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการสร้างความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.10 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ และด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3.1 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการสมรส ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง ในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.8 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้และด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.9 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.10 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1.1 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองพบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแสวงหาความรู้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาได้สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยจัดให้มีการจัดการความรู้และมีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550, หน้า 1) ได้กล่าวว่าการแสวงหาความรู้ส่วนหนึ่งได้มาจากประสบการณ์เดิม แต่สิ่งที่มีค่ามากกว่า คือการเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่น หรือองค์ความรู้ของคนอื่น โดยที่ไม่ต้องมาลองผิดลองถูกเอง สอดคล้องกับพรพิมล ธรรมชาติกรมย์โชค (2550, หน้า 9) กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ เป็นการค้นหาความรู้สำหรับการปฏิบัติงาน ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น และสอดคล้องกับวิลาวลัย มาคุ้ม (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนา ตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1.2 ปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างความรู้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญภายนอกในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ กานต์สุดา มาพะศิริานนท์ (2546, หน้า 155) ได้กล่าวว่าปัญหาที่ส่งผลให้ไม่สามารถสร้างความรู้ได้ คือ ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาให้คำปรึกษา และสอดคล้องกับมาร์ควอท และเรย์โนลย์ (Marquardt, & Raynold, 1994, pp.26-34) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการความรู้พบว่า การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง

อย่างเต็มที่ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเพิ่มผลผลิตและบริการให้กับองค์กร และสอดคล้องกับแชลลิส และโจนส์ (Sallis, & Jones, 2002, pp.126-129) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญ ในการจัดการความรู้ในองค์กร พบว่า การสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญ ให้กับบุคลากร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ส่งเสริมให้การจัดการความรู้ในองค์กรประสบความสำเร็จ

2. การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.1 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้นจึงทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการความรู้แตกต่างกับครู ซึ่งสอดคล้องกับบุญส่ง หาญพานิช (2546, บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารจะใช้ความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) มากกว่าความรู้ที่ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ครูจะใช้ทั้งความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ในภาพรวมแตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า ย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านต่าง ๆ ได้ดี รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่า ดังนั้นผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จึงมีทัศนะแตกต่างกับผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งสอดคล้องกับแชลลิส, และโจนส์ (Sallis, & Jones, 2002, pp. 22-29) กล่าวว่าสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างทีมงานได้ดี และมีความเป็นผู้นำความรู้ในสังคม

2.3 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจ การจัดการความรู้ในสถานศึกษาได้ดี ประกอบกับการมีทักษะและประสบการณ์ ทำให้ผู้บริหารและครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับมาร์ควอดท์ (Marquardt, 1996, pp.130-140) กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลในองค์กรสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน และเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร

2.4 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการสมรส ในภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สถานภาพการสมรสจึงไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับปณิธา พันภัย (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารความรู้ : แนวคิดและกรณีศึกษาองค์การแห่งประเทศไทย/มูลนิธิรักไทย บริษัทยูโนแคลไทยแลนด์ บริษัทเดลอยท์ และบริษัทแม็คคินเซย์ พบว่า วิธีการสร้างความรู้ของพนักงานทุกกรณีศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.5 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูที่ไม่มีวิทยฐานะกับมีวิทยฐานะชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ ต่างต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของสถานศึกษากำหนด จึงทำให้การจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง (2550, หน้า 8) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเสริมพลังที่เกิดจากการร่วมคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งบุคลากรทุกคนในสังกัดต้องผ่านขั้นตอนปฏิบัติ ประเมินทบทวนแล้วปรับปรุง สรุปและเขียนรายงาน จัดทำเป็นเอกสารคู่มือวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

2.6 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันจะมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการ การจัดการความรู้ในสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับประพนธ์ ผาสุขยืด (2550 ข, หน้า 29-44) กล่าวว่า การจัดการความรู้สัมพันธ์กับบุคคล 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นกุศโลบาย เพื่อให้การจัดการความรู้เป็นเรื่องเข้าใจง่าย และสามารถสื่อสารได้ทุกภาคส่วนของสังคมไทย โดยใช้แบบจำลองโมเดลปลาทุ ได้แก่ 1) ส่วนที่เป็นเป้าหมาย วิสัยทัศน์คือ หัวปลา เป็นส่วนของผู้ดำเนินกิจกรรม 2) ส่วนแลกเปลี่ยนความรู้คือ ตัวปลา เป็นส่วนที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนความรู้และเกิดนวัตกรรม และ 3) ส่วนของคลังความรู้คือ หางปลา เป็นส่วนที่เก็บสะสมความรู้

2.7 การเปรียบเทียบสภาพจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ เคยอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.22 และมีไม่เคยอบรมเพียงร้อยละ 11.78 ประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ก, 126-129) จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การทางการศึกษา ด้วยการจัดการความรู้ พบว่า การนำการจัดการความรู้

ไปปรับประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงคือ พัฒนางค์การ พัฒนา งาน พัฒนาคคน ส่วนผลโดยอ้อมคือ ความมั่นคง และความยั่งยืนขององค์กร

2.8 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล จะมีความพร้อมแตกต่างกัน ใช้หลักบริหารแตกต่างกัน เช่น ความพร้อม ของกรรมการสถานศึกษา ความพร้อมของผู้ปกครอง ความพร้อมของนักเรียน เป็นต้น จึงทำให้ สถานศึกษาต้องวางแผนทางการบริหารไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับปฐมพงศ์ ศุภเลิศ (2550, หน้า 16-17) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานและ สถานศึกษาสร้างและใช้ความรู้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการความรู้ของผู้เรียน ด้านการ จัดการความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน และด้านการจัดการความรู้ของโรงเรียน

2.9 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านจำนวนนักเรียน เป็นต้น จึงทำให้ สถานศึกษาต้องกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจในการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับกานต์สุตา มาชะศิริานนท์ (2546, หน้า 157-159) กล่าวไว้ว่าการบรรลุตาม วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจค่านิยม และเป้าหมายต่างๆ ขององค์กร ต้องกำหนดความรู้ให้ บุคลากรในองค์กรได้เรียนรู้

2.10 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากบริบทของแต่ละสถานศึกษา ที่มีความพร้อมแตกต่างกัน เช่น ความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง จำนวนนักเรียน ในสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารและครู ทำให้สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย แตกต่างกัน สอดคล้องกับภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2549, หน้า 220-221) กล่าวว่าการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันคิดค้นเพื่อนำมาปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมาย เพื่อสร้างสรรผลงานที่มีคุณภาพอันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ สอดคล้องกับปฐมพงศ์ ศุภเลิศ (2550, หน้า 16-17) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานและสถานศึกษาสร้างและใช้ความรู้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน การจัดการความรู้ของผู้เรียน ด้านการจัดการความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน และด้านการจัดการ ความรู้ของโรงเรียน

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3.1 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากทั้งผู้บริหารและครู มีแนวทางการปฏิบัติงาน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ในภาพรวมจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแซลลิส และโจนส์ (Sallis, & Jones, 2002, pp. 126-129) ศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการความรู้ในองค์กร พบว่า องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการกำหนดความรู้ที่สำคัญไว้ในองค์กร

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานต้นสังกัด จึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปณิศา พันภัย (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารความรู้: แนวคิดและกรณีศึกษาองค์การแห่งประเทศไทย/มูลนิธิรักษ์ไทย บริษัทยูโนแคล ไทยแลนด์ บริษัทเดลอยท์ และบริษัทแม็คคินเซย์ พบว่า วิธีการการสร้างความรู้ของพนักงานทุกกรณีศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครู ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป จึงมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจของสถานการศึกษาได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา สอดคล้องกับมาร์ควอดท์ (Marquardt, 1996, pp. 130-140) กล่าวไว้ว่าความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลในองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร

3.4 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพการสมรส ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและครูที่สมรสแล้ว จะคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่เพื่อชื่อเสียงครอบครัว ส่วนผู้บริหารและครูที่โสด หม้าย และหย่าร้าง จะมีความเป็นส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่มาก จึงไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปณิศา พันภัย (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารความรู้: แนวคิดและกรณีศึกษาองค์การแห่งประเทศไทย/มูลนิธิรักษ์ไทย บริษัทยูโนแคล ไทยแลนด์ บริษัทเดลอยท์ และบริษัทแม็คคินเซย์ พบว่าวิธีการการสร้างความรู้ของพนักงานทุกกรณีศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.5 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้

เนื่องมาจากผู้บริหารและครูที่ไม่มีวิทยฐานะ และมีวิทยฐานะชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ ต่างต้องปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานของสถานศึกษากำหนด การจำแนกตามวิทยฐานะจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, 126-129) กล่าวว่า ได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา ด้วยการจัดการความรู้ พบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินงานโดยพัฒนาบุคลากรภายในก่อน จากนั้นส่งบุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ตามนโยบายกำหนด

3.6 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารและครู ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง เป็นผู้ผ่านการอบรมความรู้ต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานและกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีประสบการณ์ในการทำงานสูง จึงมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับกานต์สุตา มาชะศิริานนท์ (2546, หน้า 13) กล่าวว่า การสร้างความรู้ประกอบด้วยการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และความรู้ของบุคคลหรือทีม อันจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ขึ้นมา

3.7 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่เคยอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ตามหน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรม ประกอบกับสถานศึกษาสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา และสถานศึกษาสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับโนนากะ และทาเคอุชิ (Nonaka, & Takeuchi, 2004, pp. 89-91) ได้กล่าวว่าการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายกับโลกภายนอก

3.8 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล มีความพร้อมแตกต่างกัน การบริหารไม่เหมือนกัน เช่น ความพร้อมของกรรมการสถานศึกษา ความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง ความพร้อมของงบประมาณ ความพร้อมของสถานที่ เป็นต้น จึงทำให้สถานศึกษาต้องวางแผนทางการบริหารไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ค, หน้า 4) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนให้ทันตามกระแสการกระจายอำนาจ การพัฒนาการของเทคโนโลยี เพื่อมุ่งพัฒนาคนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.9 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร จำนวนนักเรียน เป็นต้น จึงทำให้สถานศึกษา ต้องวางแผนทางการบริหารที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับนภดล สุขสำราญ (2546, หน้า 53) ได้กล่าวว่าการจัดการความรู้ที่ต้องมีในองค์กรทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและได้เปรียบ ในการแข่งขัน และจำเป็นต้องเชื่อมโยงความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดข้อผิดพลาดหรือการทำงานซ้ำ

3.10 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของ ผู้บริหารและครู จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากบริบทของแต่ละ สถานศึกษาที่มีความพร้อมแตกต่างกัน เช่น ความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง จำนวน นักเรียนในสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารและครู ทำให้สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่าง กัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2547, หน้า 62-65) ได้กล่าวว่า การที่จะทำให้เป้าหมายเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพประสบความสำเร็จ ครูเป็นปัจจัยสำคัญเป็นกลไกขับเคลื่อน การปฏิรูป การศึกษา ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว และสอดคล้องกับพรธิดา วิเชียรปัญญา (2547, หน้า 11) ได้กล่าวว่า ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดความต้องการกำลังความรู้ในทุก ภาคส่วน ต้องอาศัยการแพร่กระจายและการใช้ความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ที่ทำให้เกิดการ เติบโต สร้างความมั่นคง สร้างงานในทุกภาคของสังคมรวมทั้งภาคการศึกษา และสอดคล้องกับ แซลลิส, และโจนส์ (Sallis, & Jones, 2002, p.73) กล่าวว่าในระดับสถานศึกษาต้องนำกลยุทธ์การ จัดการความรู้มาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ สถานศึกษาที่มีการจัดการความรู้จะมี ผลผลิตและการบริการที่ได้รับการยอมรับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ด้านการจัดเก็บและ การค้นคืนความรู้ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาผู้บริหารและครูให้มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่ครูสร้างขึ้น 2) ความรู้ที่ ผู้บริหารและครูแสวงหาความรู้มา ควรจัดหมวดหมู่ความรู้และจัดเก็บอย่างต่อเนื่อง และ 3) เชิญ วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาให้ความรู้และฝึกทักษะในการจัดเก็บและการค้นคืน ความรู้ วัธีใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บความรู้ โดยการจัดอบรมสัมมนาหรือจัดกิจกรรม

ส่วนในระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการนิเทศติดตามและประเมินผลการทำงานของครูตลอดเวลา และ 2) กระตุ้นให้ครูเกิดความมั่นใจในความสามารถในการจัดการความรู้ของตนเอง เพราะครูเป็นบุคลากรที่ช่วยให้การปฏิรูปการศึกษามีประสิทธิภาพ และส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามสมรรถนะของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรทำการศึกษาในลักษณะเดียวกัน โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์ การใช้เทคนิคเดลฟาย เป็นต้น เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลการจัดการความรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครู เช่น สภาพการดำรงชีวิต บริบทของสถานศึกษา วัฒนธรรมขององค์กร หรือตัวแปรอื่นๆ